

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.
Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.
Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 14 fl., a doua óra
12 fl., a treia óra 10 fl.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la »Re-
dactiunea şi Admini-
stratiunea Unirii«
în
Blas.

Fóe bisericescă-politică.

Anul X.

Blas 4 August 1900.

Numérul 31.

Anarchismul.

— r. — Încă un cap încoronat a căzut jertfa furiei anarchiste. Regele Italiei Umberto a fost ucis luni de lucrătorul anarchist Bresci. Fieea omenescă se cutremură la auđul unei crime atât de oribile, ér limbei îi lipsesc cuvintele spre a reprobă de a ajuns păcatul strigătoriu la ceriu al uciderii de om. Este înfiorătoare crima uciderii comisa față de orî ce om, fiind că unul fie care are drept la viața sa, dar e și mai grozavă, când acel om a fost un rege, a fost unsul Domnului, căci în numele lui Dumnezeu domnesc regii și împărătesc împărății. Nu le este ertat supușilor a ucide, nici chiar pe tiran, dară nefericitul de Bresci a ucis pe un rege blând și nobil, căruia i-a zăcut la inimă fericirea poporului său. L'a ucis pe regele Umberto, chiar când el urmând impulsului de a îndemna pe cetățeni la lucruri nobile a cređut, că implinesce o datorință patriotică, participând la serbările gimnastice din Monza. Arma ucigăse a lui Bresci a făcut să sângere de durere inima familiei regale italiene, a umplut de amărăciune inima fraților italieni și a provocat o nespūsă indignare și durere în fie care creștin adevărat și om cu minte sănătósă și inimă simțitoare.

Arma ucigăse a lui Bresci pôte afla că în mare crisă patria sa și pôte să aibă pentru ea cele mai funeste urmări!

Dar ce-i pasă de tóte aceste lui Bresci, el e anarchist, și anarchistul nu voesce să scie nici de Dumnezeu, nici de patrie, e de o potrivă inimic bisericii, ca și statului; anarchismul țintesce la resturnarea și nimicirea ordului social modern, el vre să introducă aședeminte nóue, în care să fie egalitate deplină și libertate fără margini, dreptul de proprietate să fiă șters și nici o lege să nu mai existe: nici dumnezeescă nici omenescă, ci se luere și se facă fie care, ce-i convine. Aceste tendențe nu pot să ducă de cât la desființarea societății omenesci și sêlbătécire, la stingerea omenimei și nimicirea ei completă. Spre executarea planului infernal anarchiștili sint bine organizați și disciplinați, țin congrese în cetățile mai mari ale apusului, aũ o presă puternică, care în limba francesă, italiană, spaniolă, anglesă și germăna profesază și glorifică principiile anarchiste și provócă pe soții de principii la púnerea lor în practică.

Ce privesce mijlócele anarchiștili nu sint nici de cum scrupuloși, ei numai să-și ajungă scopul, provócă revoluțiuni și răsbóie civile, fanatiséză pe cetățeni, ca să se scalde unii în sângele celor alaiți. Unde poporul nu se pleca doctrinelor anarchiste orî forța armată sugrumă agitatoriile lor, acolo anarchismul reváge la asasini, prin pumnal, plumb, dynamit și alte mijlóce ucigătóre și distrugătóre. Furia lui se îndreptă asupra regilor, ministrilor, proprietarilor

mari, cu un cuvint asupra acelora, pe care, ei îi cred de sustinători ai instituțiilor religioșe, sociale și politice din timpul nostru. De aci se esplica deseale atentate asupra domnitorilor și a persónelor de poziție înaltă și cu influință în mersul afacerilor publice din stat. Nefericitul Bresci însuși mărturisese, că regele Umberto nu i-a făcut nimic, ci l'a ucis fiind că sustine instituțiuni, cari nu se unesc cu principiile anarchiste, a trebuit să móră regele Umberto, fiind că a fost rege. Bresci ca și Luccheni, Angiolitto, Caserio, Ravachol, Vailland și alții sint instrumente, cari esecută orbesce ordinele organisatorilor anarchismului.

Spiritul anarchist, care se manifestă în diferite forme de nesupunere, greve, revoluțiuni, etc. se lătesce în zilele nóstre cu mare repeđiune. Germenele lui este în liberalism, care predică lapădarea de religione, ignorarea bisericii, suveranitatea poporului și deplina mulțămire pămintescă, și fiind că acestea sub domnirea sistemului numit liberal nu se ajung în nici un stat, ci din contră, omenimea e divisată în două tabere mari, de o parte staũ capitaliștili, cari domnesc în toți ramii vieței publice și private și innótă în abundență, érá de altă stă mulțimea, pe care o esploatează fără milă și compătimire, cufundată în cea mai négră miseriă. Anarchismul cërca ca prin mijlóce violente să nimicescă instituțiunile esistente și să introducă altele, în cari să se realizeze pretinsa

Feuilleton.

Istoria unui galbin.

Cu câți va anî înainte de revoluția din 1789, într'o sară de iarnă umedă și norósă, un copil mic, vinđător de ace se aședă cu cortul său pe bulevardul Parisului.

Pe timpul acela acéstă parte a Parisului nu era așa de splendidă, pe cum este azi, în dată ce apunea sórele, preumblătorii se ráriaũ abia se putea vedea ici colo câte unul, ér lumina palidă a felinarului, ce-l aprinse micul neguțător, abia mai atrágea câte un curios.

Copilul necăjindu-se pentru singurătatea acésta, nu afla nimic mai potrivit, cu ce se atragă atențiunea trecătorilor, de cât să cânte câte un cântec, ce-l trecea prin minte, dar pentru aceea nu-și uita de a întrețeze printre strofele cântecului lauda mărfurilor sale.

Prin apucătura acésta vinduse deja vre o câte va sute de ace, dar câștigul era așa de mic, în cât abia își plătia lumina, și aici într'adevăr se putea zice, că nici jocul nu i-se plătеше. Dar pentru aceea el nu despara

și continua cântarea, laudând din când în când acele sale.

Un tiner, bogat la îmbrăcăminte, se apropie de el ridënd și zise: „Cânti fals, băete!”

— Firesce! căci n'am primit lectii de musică de la magistrul dtale, — răspuse cântărețul intrerupt.

Răspunsul îl făcu pe străin să ridă mai tare.

— Cum te chiamă? — îl întrebă străinul.

— August.

— August?! apoi?

— Alt nume n'am.

— Cum așa? Dară n'ai nici tată, nici mamă?

— Eũ nu cunosc pe nime a fară de o femeie bêtănă, care mă îngrijesce, și care mă bate grozav, dacă n'am vindut destule ace.

— Și în sara acésta încă te va bate? — întrebă străinul cu interesare.

— Hm! Acésta tare ușor se pôte întâmpla — răspuse copilul cu o mimică drăguță — dacă dta vei spori mult vorbă, și nu-mi dai da pace, ca să-mi laud marfa.

Și continuă cu strigătul, ca să-și adune cumpărători, dar se părea, că s'aũ conjurat

contra lui, căci nime nu venea să cumpere. Tinerul observă necasul copilului, dintr'o privire mániosă. Gustav impacient și cu un fel de mustrare îi zise:

— Domnul meu, ai adus nefericire asupra mea!

— Dar — zise necunoscutul — pentru ce nu-mi recomândi și mie marfa?

— Fiind că — răspuse Gustav cu un fel de astuțime, privind la îmbrăcăminte pompósă a străinului — nu se vede, pe dta, ca însuși ți-ai cârpi pantalonii.

— Tot una! Étä, dă-mi și mie ace pentru acesta.

Gustav tinde mâna și la lumina slabă a felinarului vede un Luisdor.

— Primesce cortul meu întreg — zise cu voce — și încă îți rămân dator de trei orî atăta.

— Ține-le tóte — răspuse străinul adunând în jurul său mantaua — și nisuieste, să nu mai cânti fals.

— Domnul meu — zise el — dta ești întemeetorul norocului meu. Spune-mi te rog numele, ca să aflu mai târziu pe bine-făcătorul meu.

libertate și bunuri, cari le predică liberalismul.

Anarchismul are teren de tot priincios în Italia, fiind că doră nicăiri nu este așa marcant contrastul dintre capitalism și pauperism. Și erăși nicăiri nu e biserica persecutată așa sistematic și capul ei batjocorit în totă formă, ca în Italia. Persecutarea bisericii a avut de urmare firăscă sëlăbăticirea moravurilor în popor. La acesta au lucrat foarte mult consilierii regelui Umberto și sistemul de guvernare liberal constituțional, care legă mâna regilor, de a nu pôte guvernă după inima lor, și-i fac odioși poporului, pentru aberațiunile câte unui ministru ori despotismul, ce-l esercită asupra mulțimei câte o clică politică din țară, care servește numai intereselor sale private în detrimentul binelui public.

Anarhiști se află în toate statele, unde au străbătut sēmēnța așa numitului liberalism. Puterile europene au luat și vor lua cele mai severe mijlōce polițiali spre a persecuta pe anarhiști și stērpi anarchismul; aceste mijlōce inse și până acum s'au dovedit de insuficiente. Vor fi pôte osindiți la carcer și la mōrte mai mulți anarhiști, sistemul inse rēmāne și aderenții i-se înmulțesc. Unicul remediū este reîntōrcerea societății la principiile religiunii creștine, care dă tărie spre a suporta greutățile și neajunsurile vieții, care inclină la blāndēțā pe regii și guvernatorii poporului și la obediență pe subalterni, făcēnd să sune la urechile și se străbată la inima lor cuvintele Domnului: „Prin mine domnesc regii; . . . prin mine împērătesc principii.“ (Prov. 8, 15, 16) și „Tot sufletul să se supună puterilor celor mai înalte, că nu este putere, fără numai de la Dumnezeu“ (Rom. 13, 1).

Fără reîntōrcerea la aceste principii, societatea va merge cu pași repeși spre ruină și decadință și întreite forțe vor trebui, spre a o readuce la o stare mai bună.

Asasinatul regelui Italiei. Duminecă sara, când regele Umberto, se reîntorcea de la o producțiune a gimnasticilor ținută în Monza, în momentul când s'a aședat în trāsura, un anarhist a tras asupra lui trei focuri de revolver și l'a omorît. La prima detunătură regele s'a ridicat, dar după a două a recădut fiind lovit în inimă. Ajuns la palat, a murit. Regele a sosit în Monza la 9 și 30 min. după 2 ore era deja mort. Regina Margherita a amețit la auzul acestei triste sciri, ér prințul de Neapol, unicul fiū al nefericitului rege, e dus în călătorie mai lungă. Zdrobitōrea scire despre atentatul sevîrșit contra tatălui seū l'a auzit la Pireu, de unde voia, să mērgă la Montenegro. Repede a plecat spre Antivari și zilele acestea va fi la Roma, unde va depune jurāmîntul pe constituție.

După ultimele sciri numele atentatorului e Gaetano Bresci, e de 31. ani născut în Prato, aprōpe de Firenze, de profesiune pālārier ori împletitor de mătāsă.

Înfierăm în alt loc al foil nōstre acest act nelegiuit și sacrileg sevîrșit de anarhisti, ne māriginim aci a da câte va note din viața regelui mort și a celui viū.

Regele Umberto s'a născut în Turin la 1844. a fost fiul regelui Victor Emanoil. Încă ca tiner de 15 ani a luat parte la rēsboiul din 1859. unde s'a distins cu curajul și bārbăția, ce a dovedit. În rēsboiul din 1866. a luat parte în lupta de la Custozza, unde după cum se scie, cu totă vitejia italienilor, aceștia au fost bātuiți de austriaci. La 1868 s'a cāsătorit cu verișōrā sa, Margherita, care era de o frumșetā impunātōre. La 1878 după mōrtea tatălui seū, a ocupat tronul. Fiind că Franța la 1881. a luat în posesiune pe neașteptate Tunisul, la care Italia se gāndea de mult, a rupt'o cu prietinia Franței și s'a alăturat la tripla aliātā. Umberto era un rege tare popular, el ținea mult la dragostea poporului și se încredea în el. Popularitatea acesta si-a cāștigāt'o mai ales prin partea ce-a luat, când cu cutremurul de pāmînt de la Casamicciola din 1893. Cu toate acestea poporul italian, așa de accesibil pentru tot felul de idei, a prețuit rēu încrederea acesta a regelui și de două ori a atentat la viața lui, în 1878.

Rassanante și în 1897. Acciarito. Domnia regelui Umberto a fost neliniștită în ultimii doi ani, priu turburările de tot soful făcute de anarhisti și republicani. Starea desechilibrată a finanțelor țării și miseria nēgră, ce domnese în unele părți a le Italiei, au influențat mult, ca cu tōte mēsuri draconice ce s'au luat, ideile perverse ale anarhistilor și socialiștilor să afle tot mai multă primire în mințile Italianilor. Și regele mōre acum, ca jertfă al acestor idei.

Fiul seū *Victor Emanuel* de Neapol s'a născut la 1869. Bolnāvicios și slab de constituție, s'a desvoltat ca fisic tare încet. e de o fire seriōsă și închisă. Încolo, se zice că e de un caracter solid și e inteligent, nemulțămît cu stările politice și sociale a le patriei sale. S'a cāsătorit la 1896. cu frumōsa fică Elena, a prințului de Montenegro.

Viitorul va dovedi ce calități are. De o cam dată prezentul e pentru el destul de îngrijitor și îi va trebui multă pricepere și mult noroc, ca să aducă în bună rîndnială stările aprōpe insuportabile a le Italiei, pe cari multe din ele le-a cauzat prea mare alipire de tripla aliātā.

Sfîntia Sa Papa Leo a fost cel dintāi care și-a esprimit condolențele sale reginei. Când cardinalul Rampolla i-a comunicat în ziua urmātōre la 6 ore dim. trista scire, a esclamat: O, bietul om; o, bieta familie; și la orele 7. a servit o s. liturgie pentru sufletul lui.

De alt cum din tōte părțile s'au esprimit profunda durere pentru miserabilul atentat sevîrșit asupra regelui Umberto.

Cadavrul regelui va fi adus la Roma și aședat spre vecinicā odihnă în Panteon.

Jidovii rātăcitorii. România cu o populațiune de circa 6 miliōne locuitorii are la 26.000 jidani, așa cât în ce privește numărul jidanilor ocupă locul al patrulea între țerile lumii întregi. întrecēndu-o numai Rusia, Austria și Ungaria; ba în proporțiune cu numărul populațiunii regatul Romāniei ocupă locul prim în ce privește mulțimea jidanilor, cari trāesc pe teritoriul seū. Liberalitatea Romāniei a mers până acolo, că a

— Acesta e de prisos — rēsponse străinul, vrînd a pleca mai de parte, dar Gustav rēmase constant și-l rugă cu mânăle împreunate.

— Marquisul Saint-Germain — zise tinerul străin și se depărtă grabnic.

Copilul rēmase câte va momente nemisecat și liniștit, ca și când s'ar forța să-și graveze bine în memorie numele acesta. Apoi își luă corfa de nule și se departă de pe boulevard, șoptind în sine: „mi-oi aduce a miute!“

* * *

După 20 de ani marquisul Saint-Germain, pe care atât de nobil și atât de vesel îl vēdūrām, se reîntorcea din exil. Acest timp de 20 de ani a fost grozav pentru dînsul, — l'a schimbat tare și l'a îmbătrînit. Rentors în Franța, el, care o dată era stăpānul atātor moșii, acum se vedea lipsit de tōte; sub revoluție tōte hunurile i s'au vîndut. I-a mai rēmās încā, ce e drept, o mică moșiorā, ce ar fi putut-o recāștiga pe calea legii, dar a purta procese era prea greū pentru dînsul, care dispunea de mijlōce atât de modeste, în cât de multe ori și de cele necesare era silit a se lipsi.

De jaba se adresă cātrā amicii seī, pe cari o dată îi ajutase; i-au promis multe, dar nimic nu i-au împlinit.

Într'o zi ședea trist în lăcașul seū sērăcācios, când de o dată se opri o trāsura domnescă înaintea casei și un necunoscut tiner, care de pe îmbrăcăminte se vedea a fi foarte avut. bātu la ușa lui. El însuși trebui să deschidă, căci și cel mai de pe urmă servitor și-l dimisă. Necunoscutul intră, după ce se încredințase, că acela, cu cine vorbește este într'adevēr Saint-Germain, și privi atent la marquis.

— Domnul meū, eū sciu, că ai mare lipsă de bani pentru un proces, de la care îți atrnă fericirea viitorului. Eū is unul din cei mai bogați neguțatori ai Parisului, și pun la dispoziția dtale, tōtā averea mea.

— Domnul meū, — rēsponse marquisul în marea sa mirare — nu sciu, cum m'am făcut vrednic de căldurosul interes, ce-areți față de mine.

— Pe mine mă chiamă Gustav — grāi străinul — îți aduci aminte de mine?

Saint-Germain își rechemă sētrecutul. Întîmplarea de pe boulevard se șterse cū totul

din memoria sa. Atunci neguțatorul îi aduse a minte istoria Luisdorului, care i l'a fost dat ca milă micului neguțator ambulat.

— Acestā milă — continuă — mi-a adus, domnul meū, fructe frumōse. Cu aceea, ce am primit din marinositatea dtale, am început un nou negoț, cu mult mai fructificator, de cât cel dintāi. Apoi din folosul, ce am primit de acolo, tot mai mult mi-am mārît cerenul negoțului meū. Prin muncă și perseveranță am ajuns la cel mai splendid noroc. Primesce, domnul meū, serviciile mele, căci tot ce am, mulțămesc aceluī bārbat nobil, care mi-a dat mijloc, să pot eși din miserie.

Marquisul a primit, și erā ajuns în posesiunea acelor moșii, cari încā nu erā vîndute.

Și familia sa azi erā e bogată și strălucită, pe cum odiniōrā era, și acesta mulțumită: — galbinului dat micului neguțator.

să o invadeze tot felul de jidovi rătăcitori, veniți din diversele părți ale lumii fără mijloace de subsistență. Acest element de Evrei a devenit o adevărată plagă pe cetățenii români. I-au ocupat orașele mai ales în Moldova și prin morala lor a demoralizat și deposedat populațiunea creștină autohtonă. Desastrele inundației din partea jidanilor emigratori sau simțit mai ales în anul acesta, când în urma recoltei slabe din anul trecut trece țara prin o grea criza economică și financiară. Poporul românesc suferă criza cu pacientă creștină, nu așa Evreimea. Jidovii după sărăcirea poporului nu mai pot trăi din sudorea lui; întreprinderile lor îndatinate stagnează, mai ales că statul a ridicat contribuția pe alcool și poartă o controlă mai severă asupra crișmaritului.

După ce pe calea acesta Jidanii nu-și mai pot valida ca până acum capabilitatea și istețimea de a exploata pe creștinii, o parte mare din ei în lipsa mijloacelor de subsistență s'au hotărât a părăsi țara. Statul român nu e tiran ca faraonii Egiptului să țină cu sila pe Evrei, le dă voie de a emigra în cătrău le place, ba ce e mai mult în scopul acesta le-a pus gratuit la dispozițiune trenurile și năile sale și le eliberează fără taxă pașaporte pentru străinătate. Tote aceste favoruri le face la jidovii rătăcitori, cari nu sînt supuși români, nu prestază serviiu militar și alte sarcini, ce zac pe umerii cetățenilor români. Cu toate liberalitatea acesta România e insultată de presa jidovită din străinătate, în deosebi de presa liberală magiară. Acesta impută României barbarie pentru persecutarea și tractarea neumană cu cetățenii săi israeliți. Dară imputarea e nefondată, fiind că cei vre o 5—6 mii de emigranți nu sînt cetățeni români, ér că îi persecută cine va, nici însiși emigranții nu zic. Secretarul de stat Gullner în societate cu fruntașii Evrei din Budapesta au cercetat caravana de emigranți staționată acolo, și din gura emigranților au auzit că nu-i persecută nime în România.

Pentru ce emigrăză dară? Emigrăză Evreii din România (și nu Evreii „români“ căci atari nu există, de cât în creerii unor ziariști magiari.) fiind că în România numai pot trăi sărăcind poporul, fiind că ei cred a afla în alte țări teren mai priincios pentru ca să-și valideze, „capabilitatea și invențiositatea“ de a câștiga mijloace de subsistență, fiind că mulți din ei sînt Sioniști, cari cred, că vor întemeia în Canada împărăția lui Israel, fiind că alianța israelită universală i-a îndemnat să emigreze, promițându-le transport pe spesele sale, pe lângă aceea la stațiunile căilor ferate victuale de la coreligionari. Alianța israelită in se nu și-a ținut cuvîntul, după ce a vădut numărul considerabil al emigranților a declarat, că va transporta în America numai bărbați sub 40 de ani, nu in se și femei, prunci și bătrâni; éră pe cei alaiți i-au respins reprezentanții din Viena a alianței israelitate, la al căror ajutor au cautat.

Dară nu numai lipsa de mijloace, ci și altă pedecă mai mare împină emigrarea. Nici o țară din lume nu voese să primescă pe evreii din România, America numai dacă dovedese, că au cu ce trăi îi lasă să desbarce pe teritoriul său; Holanda nici nu-i primește pe năile sale chiar și dacă plătesc bilet pentru America, de ore ce se teme, că nefiind primiți acolo trebuie să-i aducă gratuit în dărăpt și pot

să-i facă și alte neplăceri. Din Berlin sînt emigranți retrimiși la Viena, de aci la Budapesta, și din Budapesta transportați gratuit și sub pază polițanescă spre România. Din acesta atitudine a statelor față de emigranți apare destul de evident, din ce elemente se compun ei. Tota lumea până și Ungaria, unde Jidovii au influința decizătoare în afaceri publice și unde presa, care formeză opiniunea publică e în mâna lor, până și Ungaria se apară de ei ca de ciună, nu le permite să pună piciorul pe pămînt ungar, ci numai ca să fie alimentați închiși în tren ca și în o menagerie. Din Ungaria emigrăză în fie care an zeci de mii de cetățeni, cari își află primire în străinătate, locul acesta ar trebui suplenit cu elemente nouă aplicate a veni la noi, dară de Jidanii sîntem sătui, aceștia nu ne trebuiesc. în acest punct sînt de acord toate naționalitățile și partidele politice de la noi; căci unde inundăză Jidanii de acolo trebuie să emigreze nu peste mult vechia populațiune, cum se întimpla de presente în Nordul Ungariei. Că România voese a se elibera de acele elemente, cari sînt o plagă pentru populațiunea sa, aflăm de un lucru forte natural, și ne mirăm numai că reprimese în sinul său pe acei Jidovi rătăcitori, cari au emigrat o dată dară s'au reîntorși din nou în țară.

Revistă bisericească.

Franța. Ministrul de culte a dat ordin, ca pe viitor să nu se mai începă în școli prelecțiunile cu rugăciune, spre a nu vătăma sentimentul pruncilor necatolicilor ori necreștinii.

Ordinul dlui ministru e chiar potrivit cu asasinarea regelui Italiei. E forte bine să fie stîrpit ori ce sentiment religios din inimile tinerelor generații, ca acel cinism remarcat așa de mult în asasinul Bresci, aceea lipsă de ori ce remușcare în fața faptelor nelegiuite, să fie principala lor însușire. Se vede că Franța n'a ajuns să cunoscă încă deplin mâna lui Dumnezeu!

Revistă politică.

Afaceri interne. Vacanțele parlamentare le folosesc diferitele partide spre a se întări și a se pregăti în fața nouele alegeri parlamentare, cari vor urma la primăvară.

Până acum cel mai mare zel îl dezvoltă partida populară, care ține mereu adunări în deosebitele părți ale țării, dezvoltându-și programul și câștigând aderenți noi. Partida populară crede să aibă după nouele alegeri 70—80 deputați. Spre a pute mai bine lucra în acesta direcțiune, abatele Molnár, președintele partidei, a abzis din oficiul de paroch în Komorn.

Mare sfară a făcut în pressă visita lui Horanszky, la Széll. Fostul șef al partidei lui Apponyi, e vorbă să primescă un portoliu în actualul guvern, și a nume cel al internelor. Contra acestei intrări ar fi numai ministrul Fejerváry, care la vremea sa a fost aspru atăcat de Horanszky.

Un însemnat număr de deputați și magnați au plecat la Paris, spre a fi de față la lucrările conferenței interparlamentare pentru pace. Dintre români, după ziarele magiare, sînt prezenți magnatul Gáll și deputatul Fășie.

România. Familia regală a României a fost ajunsă de o nouă durere. Tatăl princesei Maria, A. S. R. Ducele de Saxa-Coburg-Gotha a murit repentin la Roznau, lovit de apoplexie. Ducele făcuse cât va timp cură la Băile-herculane, îmbolnăvindu-se grav a mers la Viena, spre a fi cercetat de medic. De acolo a plecat spre casă tot bolnav.

Ducele Alfred este al doilea fiu al reginei Victoria din Anglia și a fost născut la 1844, s'a căsătorit cu unica fiică a împăratului Alexandru al Rusiei, și din acesta căsătorie a avut un fecior și patru fete. Princesa Maria e cea mai mare.

Transvaal. Mareșalul Roberts a făcut încercarea de a impresura trupele generalului Botha — dar încercarea n'a succes. Amărit de acest nesucces, s'a reîntors la Pretoria și a sistat de o cam dată înaintarea contra Burilor.

În același timp generalul bur De-larey a ocupat Rustenburg, unde stă acum închis Baden-Powel. Colonelul englez Pickman a fost silit să se retragă, fiind că trupa lui nu era destul de tare.

China. Aprópe nimic nou. Scirile de azi se desmintesc mâne, în cât nu ști, căreia să-i dai credemint.

Despre mórtea, respective omorirea ambasadurilor, azi nu se mai indoiesce nime. Împăratul Wilhelm a și zis soldaților destinați pentru China, că să nu facă prinsoneri, Germania n'are lipsă de ei. Să ucidă fără cruțare tot ce le cade în mână, ca nici 10 ani să nu mai ceteze Chinezii a privi spre Germania.

Monarchia noastră n'a trimis soldați în China, ci numai câte va vapóre, cari în cas de lipsă pot să coopereze alătura de cele alalte puteri.

După ultimele sciri, prințul Tuan cel mai mare dușman al Europeanilor, ar fi fost ucis și Boxerii s'au desfăcut în două tabere, dintre cari a lui Tuan a fost bătută crâncen. Reprezentanții puterilor ar fi pe drum spre Tiencin.

În fața multelor primejdii și nenorociri, cari vin mai ales asupra misiunilor catolice și a frumóselor și prețioselor aședăminte, ridicate de acestea pentru propagarea religiunii catolice, Sf. Sa Papa Leo a adresat Cardinalului-Vicar al misiunilor următoarea scrisóre:

Domnule Cardinal, Crudele evenimente ce se succed în China, deosebit de aceea că ne străbat sufletul cu o mare durere, din pricina atătui sânge omenesc vârsat, ne mai țin îngrijați de sórtea vicariatelor apostolice de acolo și de primejdiile misiunilor și creștinilor, espuși la cele mai cumplite încercări și chiar la sacrificiul vieții.

Spre a obține îndurarea Dumnezeiească pentru acele nenorocite populații, scim că Colegiul propagandei și cele alalte ordine religioase române au început rugăciuni comune, chiar de la prima scire a desastrului.

Astăzi, mărindu-se primejdia și neliniștea, credem necesar ca cetatea noastră să lea parte mai activă la aceste rugăciuni. Prin urmare, viua noastră dorință, dle Cardinal, este să reamintiți tuturor comunităților necesitatea de a adresa umile rugăciuni către A-tot-puternicul, pentru ca el să inspire tuturor gândiri de concordie și de pace, și să pue ast fel capăt ruinelor și măcelurilor.

Și pentru ca aceste rugăciuni, pe cari le solicităm în favoarea fraților noștri depărtați, să fie mai cu folos, dăm tuturor și din totă inima binecuvîntarea apostolică.

Misionarii catolici sînt în China în număr de 759.

Correspondințe.

Afaceri școlastice.

Sibiū, în 15 Iulie 1900.

Onorată Redacțiune!

În 29 Iunie a. c. și-a ținut aici senatul școlar protopopesc al districtului Sibiului ședința sa ordinară, sub presiunea P. O. Domn protopop Ioan V. Rusu, în care s'a ocupat cu starea învățămîntului poporal și cu rezultatele obținute pe acest teren în decursul anului școlar 1899/900. Ședința a fost bine cercetată din partea membrilor, dovadă că să interesază de cauza instrucțiunii poporale; au luat parte din cîr preoții: Dionisiu Aron din Gurariului, Nicolau Togan din Sibiū, Demetriu Deac din Calvaser. Dionisiu P. Decei din Orlat și Ioan Hulea din Buia; dintre membri mireni dñi: George Maxim de Hôchstenberg, major. Basiliu P. de Hârșanu, avocat, Iuliu Bardosy, inspector școlar reg. în pens., Nicolau Racota, medic cerc. în Șeica-mare, Romul Simu, învățator pens. din Sibiū, Coman Gligor, învățator în Sibiū și notar al senatului școl. districtual, și Ioan Stoia, învățator în Orlat.

Țin a fi de interes pentru publicul cetitor al foii noastre „Unirea“ datele mai importante, ce mi le-am cules din actele oficiale supuse la desbatere în aceea ședință, și de aceea îmi iaŭ voe a Vi le împărtăși în cele următoare:

În anul școlar 1899/900 au funcționat în protopopiatul Sibiului 19 școli confes. gr.-cat., cu una mai mult de cât în anul școlar premergător; s'a deschis adecă în Ludoșul-mare o nouă școală gr. cat., din cauză că majoritatea gr. or. de acolo a eschis pe pruncii noștri de la frecventarea școlii gr. or.; instrucțiunea a provădūt-o aici în anul școlar expirat cooperatorul paroch. Alexiū Staicu, în mod gratuit, pentru care merită laudă. La cele 19 școli confes. au funcționat 19 învățatori și o instructoră pentru lucrul de mână (Sibiū); dintre aceștia 12 inși au fost provăduți cu diplomă de calificățiune în regulă. În parochiile cele mai mari și mai compacte: Orlat, Vestem și Racovița există școle comunale, cu mai mulți învățatori (Orlat 4, Vestem 3, Racovița 3). Edificii școlare din material solid există în 15

parochii, în alte 2 parochii se fac pregătiri pentru a se zidi școli nouă. Ajutore de la stat primesc școlile din: Brad, Cașolț, Gurariului, Șaldorf, Șelcău, Șura-mică, Slimnic, Stenea și Vizoena.

Numărul total al pruncilor aflători în etatea de școlă în protopopiatul întreg (34 parochii) a fost în anul școlar expirat: 2898, ou 200 mai mulți de cât în anul școlar premergător; din numărul de 2898 au fost: fii 1489, fete 1409; în special prunci de la 6—12 ani au fost: fii 1101, fete 1024; de la 12—15 ani: fii 388, fete 385. Dintre pruncii obligați la școlă de tôte zilele, au frecventat școlă confes. gr. cat.: fii 499, fete 408; dintre cei de repetițiune au frecventat școlă confes.: fii 117, fete 107; alte școli (comunale, gr. or. și de stat) au cercetat: fii 515, fete 429; prin urmare din numărul total de 2898, au frecventat școlă 2075, n'au cercetat-o deci 823 și a nume 452 dintre cei de tôte zilele și 371 dintre cei de repetiție.

Resultatul examenelor ținute cu finea anului școlar 1899/900 denotă preste tot un progres îndestulitor, ér în special în singuraticele parochii s'a dovedit următorul progres și a nume: *laudabil* în Gurariului (înv. Gurariu Dionisiu Dancea), Sibiū (înv. Coman Gligor), Slimnic (înv. Aurel Pintea) și Vizoena (înv. Manase Ciungariu); *bun* în Alămora (înv. Samoilă Florea), Bôrta (înv. Dumitru Bleoca), Calvaser (înv. Dumitru Vișa) și Șeica-mare (înv. Ioan Vintilă); *multămitor* în Brad (înv. Nicolae Iftenie Urs) și Șelcău (înv. Dionisiu Gușeila Negrea); *suficient* în Armeni (înv. Nicolae Neamțu), Buia (înv. Nicolae Boer), Hamba (înv. Nicolae Paștiu) și Ghișasa-de-sus (înv. Alexandru Părdut); *de mijloc destulitor* în Cașolț (înv. Ioan Dancu); *slab* în Șaldorf, de unde înv. Victor Oprea a pribegit în România prin Martie a. c., lăsând școlă în grija Domnului, și *nesuficient* în Stenea (înv. Nicolae Petrescu) și Șura-mică (înv. Leonte Comaromi).

Senatul școlar a luat decisiuni corăspunzătoare pentru îndreptarea defectelor constatate în mersul învățămîntului poporal.

Tot cu asta ocaziune îmi iaŭ voe a Vă împărtăși câte va date și cu privire la tinerimea gr. cat., care a cercetat diversele institute de învățămînt din Sibiū. În anul școlar 1899/900 au cercetat diferitele școli elem. de aici și mai ales cea de stat 49 băcți; școlile medii 76, între cari 65 inși gimnasiul de stat. Fetițe gr. cat. au fost la școlile elem. 21, ér la cele civile (școlă civilă a „Asociațiunii“, civilă de stat și civilă ev.-aug) 23. Învățăcei de meserie, cari au cercetat parte școlă industrială de stat, deschisă în tòmna anului trecut, parte școlă industrială comună săsescă, au fost în total 51; întregă tinerimea gr. cat. de la diferitele școli de aici, a fară de școlă gr. cat. în anul școlar 1899/900 dă deci cifra de 220. Tuturor acestor elevi și eleve li s'a propus studiul religiunii în mod sistematic din partea catechetului Nicolau Togan, ér în postul ss. Pașei s'au mărturisit și cuminecat creștinesce prin catechetul lor. Examenele din studiul religiunii s'au ținut cu elevii și elevele diferitele școli sub presiunea P. O. Domn protopop, Ioan V. Rusu, în 9, 15 și 25 Iunie a. c. Examenul din cantul bisericesc cu elevii de la școlile elem. și medii s'a ținut mai înainte adecă în 8 Iunie a. c. sub presiunea cate-

chetului. Cantul bisericesc s'a propus acestef tinerimi din partea învățatorului gr. cat. local, Coman Gligor, care a format cu tinerimea cor în 2 voci, cântând acesta la servițiul divin în tôte Duminecile, a fară de vacanțele școlare.

Cu cea mai deosebită stimă:

(nt.)

Condițiuni de primire în școlă civilă de fete a Asociațiunii din Sibiū și în internatul aceleia.

În clasa I a școlii civile de fete se primesc elevele:

a) cari dovedesc prin atestat de botez, că au împlinit cel puțin vârsta de 9 ani; b) cari dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes IV clase elementare (poporale sau primare), că sînt bine orientate în materialul de învățămînt prescriș pentru clasa a IV-a elementară.

În cele alalte clase ale școlii civile de fete se primesc eleve, cari dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes vre o clasă premergătoare de la altă școlă de categoria școlii civile.

În lipsa unui ast fel de atestat, sau pe lângă atestat de pe clasa V și VI de la școlă elementară-poporală, primirea în orî care clasă a școlii civile, ce corespunde vârstei elevei, se pôte face numai pe basa unui examen de primire depus cu succes înaintea corpului profesoral al școlii. În sensul ordinațiunii ministeriului regesc-ungar de culte și instrucțiunea publică, dto 11 August 1887, Nr. 29000. Examenul de primire este scutit de taxă.

Elevele, cari se înmatriculează pentru prima dată la școlă noastră, au se producă atestat școlar, atestat de botez și certificat de revaccinare.

În cursul complementar (supletoriu), împreună cu școlă civilă de fete a Asociațiunii, în sensul §. 6 din statutul de organizare al școlii, se primesc eleve, cari au absolvat cele patru clase ale școlii civile. Să pot înse primi și eleve, cari au absolvat cu calcuți bunî numai două clase civile, dacă au trecut de 15 ani și sînt împedecate a absolve tôte cele patru clase civile. Elevele absolvate de patru clase civile, pot face examene private de pe cursurile pedagogice, în termine anumite la institutul pedagogic din Blaș sau Sibiū.

Înscrierile pentru anul școlar 1900/1901 se pot face din 1—6 Septembrie 1900, stilul nou.

Examenele de emendare se țin în 2 Septembrie 1900 st. n. la 8 ore a. m., cu elevele, cari s'au însinuat la direcțiune în termenul prescriș.

În 5 Septembrie 1900 st. n. la 8 ore a. m. se vor ținea examenele de primire, érá în 6 Septembrie se vor începe prelegerile regulat.

Didactru e 4 cor. (2 fl.) pe lună, și pentru elevele, ce se inseriu prima dată la acésta școlă, o taxă de înmatriculare de 4 cor. (2 fl.) solvită o dată pentru tot de una. Acelasî didactru e și pentru elevele din cursul complementar.

Elevele, cari voiesc să fie primite în internat, fie eleve ale școlii civile, sau ale școlii elementare a reuniunii femeilor române au să fie însinuate de timpuriu la direcțiunea școlii înainte de începutul anului școlar, pentru ca să se pôtă face dispozițiunile necesare.

Taxa internatului e 400. cor. (200 fl.)¹⁾ pe an plătiți înainte în două sau cel mult în patru rate. Spesele pentru cărțile trebuincioase, pentru materialul de scris, de desemn și lucru de mână, nu sînt cuprinsc în taxa amintită. Acestea se pörtă separat

¹⁾ Se observă, că pentru înlesnirea adăpostirii elevilor în internatul școlii, On. Comitet al Asociațiunii a redus taxa întreținerii de la 500 cor. la 400 cor. pe an.

de părinți, pe cum și cheltuelile pentru îmbrăcăminte și încălțăminte, pentru instrucțiune în forte-piano și în limba franceză.

Taxele pentru instrucțiune în forte-piano sînt de 2 categorii:

a) dacă o elevă voiesc să iee orele singură, se compută la 2 ore pe săptămână taxa de 18 cor. (9 fl.)¹⁾ pe lună; dacă 2 eleve împreună iaă instrucțiune în aceeași oră, taxa se compută la 2 ore pe săptămână cu 9 cor. (4 fl. 50 cr.)¹⁾ de elevă; sau

b) dacă o elevă voiesc să iee orele singură, se compută la 2 ore pe săptămână taxa de 12 cor. (6 fl.)¹⁾ pe lună; dacă se întrunesc 2 eleve în aceeași oră, taxa se compută la 2 ore pe săptămână, cu 6 cor. (3 fl.)¹⁾ pe lună de elevă.

Instrucțiune din limba franceză, câte 2 ore pe săptămână, se compută pe lună cu 2 cor. (1 fl.) de elevă.

Tote taxele se plătesc direcțiunii școlare.

Edificiul internatului este situat în mijlocul unei grădini frumoase, în nemijlocită apropiere de parcul orașului, și e provădūt cu aquaduct, baie, lumină electrică, etc. în cât ofere cele mai bune condiții igienice.

Elevetele din internat, a fară de școlă, aū în fie care zi anumite ore de conversațiune în limba franceză, magiară și germană după trebuință. Pe lângă aceea ele se prepară și învață lecțiunea sub conducerea și cu ajutorul directoarei, al profesorilor și guvernantelelor.

Elevetele, cari voiesc să fie primite în internat, mai aū să aducă cu sine: un covorel de pat, 2 perini, 4 fețe de perini, o plapomă sau țol de coperit, 4 ciarșafuri (lințoluri, lepedee), 6 ștergare, apoi perie de dinți, săpun și 2 pepteni, cari tôte rămân proprietatea elevetei. A fară de acestea schimburiile de trup sau albiturile, câte 1/2 duzină din fie care, ciorapi și fuste de colorie închisă și batiste (marămii) câte 1 duzină 1 parapleu (cort) și încălțăminte trebuincioasă. Cât pentru toaleta nouă, părinții și tutorii sînt sfătuiți a nu face de acestea pentru copilele lor, căci pentru uniformitatea îmbrăcămintei elevetele interne, acele toaleta se fac aici cu prețuri moderate, prin îngrijirea direcțiunii internatului. Strins de uniformă se țin: o haină, 2 șurte în forma unei haine, o pălărie de vară și una de iarnă, cari necondiționat aū să se facă aici și cari peste tot vor costa cam 30—40 cor. (16—22 fl.)

De la direcțiunea școlii se pôte primi prin postă: „Statutul de organizare” și „Regulamentul intern” al școlii, „Regulamentul pentru cursul complementar”, „Planul de învățămînt” și „Regulamentul ministerial pentru examenele publice, private, suplimentorii și de emendare”, à 10 cr. exemplariul. De la direcțiune se pôte primi pentru 2 cor. (1 fl.) și „Monografia” școlii, în care pe lângă istoricul institutului, se află descrierile edificiului școlii și al internatului în tôte amănuntele.

Direcțiunea școlii civile de fete a Asociațiunii.

Sibiū în August 1900.

Elena Petrasou
directoarea internatului.

Dr. Vasile Bologa
directorul școlii.

Avis.

Inscrierile la institutul preparandial arhiepiscopesc greco-catolic din Blaș și școlă de aplicație pentru anul școlastic 1900/1901 se vor începe în 1 și țin până inclusive în 4 Septembrie n. 1900.

De la elevii cari vor să fie suscepti pe cursul prim preparandial, în înțelesul §-lui 86 din articolul de lege XXXVIII de la anul 1868, se recere: să fie trecuți de 15 ani; să fie corporalmente bine dezvoltati; să aibe auđ musical; să fie absoluți de 4 clase

¹⁾ Din care sumă 2 cor. (1 fl.) se contăză pe lună institutului, pentru susținerea fortepianelor în stare bună.

gimnasiali, respective 4 clase civile ori reali și să solvescă didactru de 20 corone satorit de Preaveneratul Consistoriū mitropolitan, pe cum și o coronă pentru bibliotecă și una eventual pentru program.

Acei elevi, cari vor dovedi cu estras matricular de botez, că implinesc recerinta legală de etate; cu testimoniū medical că corporalmente sînt bine dezvoltati și deplin sănatoși, și cu testimoniū școlastic că sînt destul de pregătiți pentru cursul preparandial: se suscep.

Preferiți vor fi aceia, cari pe lângă condițiunile de mai sus sciū și limba magiară.

De la elevii, cari vor să fie suscepti în I Clasă a școlii de aplicație de pe lângă institutul preparandial, se recere: să fie impliuit anul al 6-lea al etății; să fie sănatoși de plin; să producă estras matricular de botez și că-s altoiți de vėrsat; să solvescă 12 corone didactru și 30 fileri taxă la fondul regnicolar de pensiune a învățatorilor.

Se observă, că după ce institutul preparandial a închiriat un local în piaț în care se pot instala 30 elevi, aceia dintre ei, cari vor a fi suscepti în el ca interniști, aū de a solvi la lună câte 6 corone va se zică 60 corone la an. Pentru care sumă respectivii elevi vor fi provăduți cu *cuartir, încăldūt, luminat, spălat*; pe cum și cu *pregătutul mănăcărilor*, se înțeleg, că din articiii singuraticilor elevi.

Didactrul, atāt elevii preparandiali, cât și cei din școlă de aplicație, îl solvesc în dată cu ocașiunea inscrierilor; őră plata la internat se respunde la finea fie cărei luni începēnd cu luna lui Septembrie.

Acestea le aduce la cunoșcintă intereseșilor.

Direcțiunea institutului preparandial și a școlii de aplicație.

Blaș în 26 Iuliu 1900.

G. Muntean
director.

NOUȚĂȚI.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Femeile din Sancel spre a contribui în cât va la eternizarea anului al 200-lea de la S. Unire, aū întemeiat „Reuniunea femeilor române greco-catolice din parochia Sancelului pentru împodobirea bisericii”. Statutele reuniunii sînt aprobate prin Prea Veneratul Consistor Mitropolitan. Abia sînt 4 luni de la înființare și reuniunea numără deja 44 membrii (femei și bărbați) cu un capital de peste 200 corone. Ca o dovadă, că reuniunea de nou înființată își cunoșce chemarea mărēță, adunarea generală diu Martie a. e. a decis aranjarea unei tombole spre scopul ridicării iconostasului. őr comitetul reuniunii a luat asupra-si sarcina plăcută să cerșescă de la femeile de aici. Până acuma s'aū promis peste 170 obiecte constātātore în parte preponderantă din țesături de casă și lucruri de mână femeesci, unele tare frumoșe și de preț. — Curatoratul bisericii din Casonul mare își esprimă și pe acesta cale, mulțumita sa sirguinciosului domn preot local *Artemiū Boeriu*, care nu a cruțat oboșela nici de astă dată de a colecta de la poporeni sēi suma de 123 cor. 70 fil. cu cari s'a procurat un preafrumos luster de bronz, decorat cu sticle. Casonul-mare la 20 Iuliu 1900. *Ioan G. Costi* curator primar.

Din diecesa de Lugos. În diecesa Lugosului, după raportul inspect. școlar Rssm. *Dn. Ioan Boros*, sînt 83. școlii confesionale gr. cat. la cari funcționeză 85 docenți. Numărul copiilor obligați a frecuenta școlă aū fost an. tr. școl. de 13094. din aceștia aū cercetat școlile confesionale 7467. őr scoli sraine 4296. — La parochia *Bucova*, distr. protop. *Ulpiă-Traiană* se escrie concurs cu termin de 15. Aug. n. Venitele, după conscrierea de congruă sînt calculate în 565.62 cor.

Hymen. *Ioan Oltean* teolog abs. student în drepturi și *Otilia Bărbulescu* în 12 August st. n. 1900 la orele 3 p. m. își serbeză cununia în biserica gr. cat. din Băla.

Henri Lasserre. Un nume credem, destul de cunoscut cetitorilor nostri și tuturor celor cari aū cetit minunile Preacuratei Feciore de la Lourdes. Lasserre a murit zilele trecute în patria sa natală avind etatea de 62 ani. După terminarea studiilor a luat la Paris licența în drept. Părăsi inse cariera de iurist și se făcu ziarist. În scurt inse își pierdu vederea și deveni aprōpe orb. Pe atunci se vorbea mult despre apariția Madonei la Lourdes. De și nu dădea nici un credēmint minunilor, ce se sevirsiaū în fie care zi aprōpe, sfătuit de bărbați ca Freycinet și ne mai sperānd nimic de la medici, cari abziseră de a-l mai putea vindeca, el merse la Lourdes și avu fericirea de ași recăpūta vederea în un chip miraculos. Ca mulțumită el scris istoria Madonei de la Lourdes, cu atāta căldură și frumșetă, cât deveni celebră. Cartea sa a fost tradusă în tôte limbile și ridică mult reputația autorului ei.

Decorat. *Dl Augustin Berianu*, din Cujir, fost elev al școlilor de aci și de present șef de regie la domeniul coronei Borcea (România) a fost decorat cu „Serviciul credincios” cl. I. în aur. — Felicitări sincere!

Concert. Tinerimea română academică din Sălagiū arangeză Duminecă în 12 Aug. n. un concert în Baia-mare, sub patronajul *Dn. George Pop de Băsesci, Dș. Adelina Piso și Valeria Pop și dl. Wilh. Șorban* își vor da prețiosul lor concurs. Venitul curat e destinat pentru ajutarea universarilor lipsiți.

Adunări și petreceri. Despărțēmintul Mociū al Asociațiunii își va ținē adunarea generală la 12 Aug. n. în școlă română gr. ort. din Mociū. Sara va fi petrecere în beneficiul despărțēmintului. — Tot în 12 Aug. n. va fi o petrecere de vară în Benic în favorul bisericii gr. cat. de acolo.

Dare de samă și mulțamită. Cu ocașiunea adunării comitetului „Astrei” din despărțēmintul nostru, ținută în Șiseșel, pentru premiarea alor 4 fetițe de învățatori, diletante la concertul adunării iubilare din Pomii, am început a colecta și am colectat până la finea lunē Iuniū de la următorii Domni: *Georgiū Șuta 2 cor., Dr V. Lucaciū 1 cor., Dōmna Lucaciū 1 cor., Maria Barbul 1 cor., Gavril Barbul 1 cor., Demetriū Ciontea 60 bani, Bărsan 2 cor., A. Pop 2 cor., G. Petrovan 1 cor., Dragomir 1 cor., Stupar 1 cor., T. Medan 1 cor., C. Lucaciū 100 bani, Vasiliū Anderco 1 cor., Alesandru Pop 2 cor., Ioan Rad 2 cor., Vasiliū Varna 1 cor., Iuliu Fulep 1 cor., Aurel Șimon 1 cor., Alesandru Pop 1 cor., Andreiū Pop 50 bani, Ioan Mets 50 bani, Nabrocsri Iosif 50 bani, Ștefan Cherecheș 80 bani, I. T. 1 cor., Dr Harácssek 2 cor., Pocol de Lozna 3 cor., N. Kiss 1 cor.* Suma colectată este: 3390 cor., din care sa folosit pentru cumpărarea donurilor — nu de lucș — 2952 cor. rămānēnd bani gata: 438 cor., carea sumă s'a alăturat fondului de premiare a învățatorilor. Primescă binefăcătorii contribuenți mulțamita mea fierbinte, ce li-o aduc și pe calea publicității! Săsarū 17 Iuliu 1900. *Aurelia Pop.*

Erată. Concursul pentru postul de învățator în Rodna nouă, publicat în nr.ii 29 și 30 e de a se rectifica în chipul următor: Emolumintele sînt 600 cor. salar anual, solvit în rate lunari anticipative din fondul școlastic conf. gr. cat. și 60 cor. bani de cuartir.

Necrolog. † *Ana Căpușan n. Cordoș* soția not. cerc. din Dretea a repausat la 31 Iulie n. în al 51-lea an al etății și al 33-lea al fericitei căsătorii.

Odihnescă în pace!

PARTE SCIENTIFICĂ-LITERARĂ.

Mama sfântului Augustin.

— Schiță istorică-culturală —

de
Emil Bougaud.

Traducere din limba franceză de
Salba.

V.

(Continuare.)

De ar fi fost Monica o damă plină de idei lumesci, un geniu dezvoltat așa de timpuriu și așa de strălucit, ca acela al fiului său, ar fi înălțat-o și-ar fi umplut-o de mândrie. — dar sub aceste învățături frumoase ea a observat în dată valurile îngrozitoare a pasiunilor, rana, care creștea treptat din zi în zi, a vădit conștiința unui suflet nemuritoriu, a sufletului fiului său iubit, pornit spre perire. Priveliștea acesta a tras peste toate celelalte un văl de doliu. Mai tare o durea, că de o dată cu virtutea, chiar și credința dispărea din sufletul fiului său. Intunecul, ce s'a născut în sufletul lui, (căci tot de una acolo se naște) a erupit cu putere și l-a copleșit toate facultățile. Se putea prezice, că perându-și virtuțile, își va perde cu ele de o dată și credința; de alt cum nu mai trebuia nici o prezicere. Din primul abis în dată s'a rostogolit în al doilea și pierrea virtuților a fost urmată în curând de pierderea credinței. „Val!“ zice el însuși, „ce folos mi-au adus istețimea mea și agerimea minții mele, cu care pătrundeam toate științele și singur pricepeam și cele mai profunde și mai încercate cărți, fără ajutorul cuiva; dacă am căzut în cele mai îngrozitoare esecese și într'o nepăsare așa de rușinosă față de cele ale pietății.“

„Sau cei simpli, și cari erau mai greoi la minte, n'au fost ei ore mai fericiți prin faptul, că n'au sburat, ca mine, ei stând în cuibul sfintei tale biserici așteptau în pace timpul, când le vor crește aripile?“¹⁾

Monica vedea cu fior crescerea acestui rău grozav, dar nu-și perdea speranța. Avea credință în Dumnezeu, credință în sufletul cel mare și adânc al lui Augustin, în mintea lui sănătoasă și puternică și în speranța, că știința era-și îl va conduce la Dumnezeu. Etă de ce ea mai bine s'a decis la ori ce jertfă, de cât să întrerumpă studiile lui Augustin.

Era aplicată la ori ce lipsă și chin, numai să-l potta ținea și mai de parte în Cartagena. Dar ce izvor de ajutor potta câștiga o muiere săracă trăgându-și chiar și bucăturile de la gură? Monica suferia cu rezignație și în tăcere durerea acesta, ca și altele multe, când Romanian, un amic de al lui Patriciu, nobil din Tagasta, numele căruia omenimea întregă îl păstrează cu recunoștință. — observând îngrijorările Monicei l-a oferit cu multă frăgețime și cruțare spesele necesari, ca Augustin să-și potta termina studiile.

Romanian era foarte avut, dar sentimentele nobile ale inimei, modul lui de agetare și finețea lui împreună o cultură frumoasă, prețuia mai mult, de cât totă averea lui.²⁾

El a recunoscut genul lui Augustin, și ca acesta să-și potta absorva studiile mai ușor la oferit locuință în casa sa din Cartagena.

Alt cum tot de una e bine a-ți deobliga atari inimi, ca a lui Augustin. Pe fie care pagină a scrierilor sale aflăm cuvintele de recunoștință: „O Romaniane! cum să-ți mulțămesc pentru bunătatea ta, căci nu cu puțin îți datoresc! Când eu m'am dus tiner și sărac, ca să-mi continui studiile într'un oraș depărtat, au nu tu și-ai deschis casa, punga, și ce e mai mult, inima înaintea mea? Și când eram cuprins de durerea pierderii tatălui meu, ore nu tu m'ai mângâiat prin amicitia ta, nu tu m'ai întărit prin sfaturile tale și m'ai ajutat cu banii tăi? Da! În Tagasta orașelul nostru prin bunătatea, amicitia și primirea în familia ta m'ai ridicat într'un rang cu tine.“³⁾

Acastă marinimositate a pătruns pe Monica și mai tare de cât pe Augustin. Ea l-a păstrat în inimă o recunoștință perpetuă, și fiind că și Romanian a avut un copil cu numele Licențiu. Monica l-a îngrijit în tinerețea lui periculoasă cu atragerea cea mai fragedă, cu iubirea cea mai prevădătoare și jalusă. Se putea vedea, că suplinesce locul de mamă lângă Licențiu, spre a-l mulțami lui Romanian, care a fost ca al doilea tată lui Augustin.

Augustin și-a continuat studiile, la cari alt cum mamă-sa îl îndemna în continuu, sprijinit fiind de ajutorul binevenit; liber de focul patimilor, care se potolise puțin în relațiunea păcătoasă, ce-l ține sufletul în cătuși, împintinat fiind la idei mai înalte prin sguđuirea cauzată prin mörtea lui Patriciu, tatălui său, pentru că de și era cuprins de păcat, un suflet ca a lui n'a putut să nu primescă aceea învățătură a virtuții și a nemuririi, ce l-o dedea mormintul tatălui său.

Acastă muiere bravă îndemnase pe fiul său la izvorul filosofiei vechi și sub pretextul cultivării stilului, îl îmbărbăta neîncetat, ca nu cum va spirital lui se amortească, — pentru că ea prevedea, că știința va cauza întörccerea fiului său, și pentru că era convinsă în sine, că tot ce înalță sufletul, îl apropie de Dumnezeu, și pentru că ea a fost cu mult mai precaută, de cât se pună în mâinile lui Augustin cărțile sfinte, în cari inima lui zdrobită de pasiuni n'ar fi aflat nici o bucurie, sau scrierile apologetilor creștini, pe cari credința lui debilitată și așa nu le-ar fi luteles.⁴⁾

Îndemnat de mamă-sa, condus de genul său propriu, ce doria să se avente mai sus de studiile lui, cari îl atrăgeau la monumentele filosofiei vechi, a apucat în mână cartea lui Cicero intitulată: „Hortensius“. Marele orator esplică și esaminează în cartea acesta toate sistemele filosofice și le clarifică cu mintea lui cea ageră. Sdrobesce pe toți sofisti, cari au compromis și batjocorit renumele filosofiei adevărate cu subtilitățile lor netrebnice, dejosindu-o până la mesteșug. Cicero se reîntinde la tradițiile lui Plato și Socrate, și ca să preamărească filosofia cea mai nobilă, care deslăgă sufletul de cele pămîntesci și-l înalță la Dumnezeu, și despre care Socrate zice însuflețit: „a filosofa însemnă să înveți a muri“. — de pe buzele sale revărsa cuvinte de oratorie, înțelepciune și armonie.

Cicero e unul dintre acei 3-4 omeni, cari au vorbit mai frumos pe pământ, adecă cari și-au îmbrăcat ideile lor mărețe în cuvintele cele mai frumoase, căci oratoria nu-l alt ceva, de cât răsnetul spiritului răpit de ceea ce e bun și frumos. Răsnetul acesta la Cicero e atât de splendid și așa de uimitor, în cât lumea nu-l potta de cât admira; dar sub vestmintul cel frumos se ascunde un spirit și mai mare și mai profund și mai strălucit, și mai armonie.

Cartea acesta a răpit și pe Augustin. Cugetele lui legate de pământ de o dată s'au înălțat. Desprețuia lumea, averea, ambițiunea, succesul, renumele, începu a-și îndrepta toate cugetele către Dumnezeu. „Cartea acesta — zice el — mi-a renouit sufletul. A dat altă direcție dorințelor și aspirațiilor mele. Totă speranța cea deșertă a amuțit pentru mine și cu un zel de necrețut doriaam filosofia nemuritoare; — m'am sculat, să mă întorc la Tine, o Dumnezeule.“¹⁾

De ar fi cuprins curentul acesta sufletul lui Augustin cu un an mai înainte, cine scie, ce s'ar fi întâmplat? Potta că l-ar fi mișcat aripile, amorteite numai, și el ar fi aflat din nou calea către adevăr; dar în an. 373, puțin după cele enarate mai sus, sufletul lui încătușat nu mai era liber. Pentru că nu numai Evangelium, ci și Plato, a cărui interprete era Cicero, zice, că părintele luminei e *Binele*; că sufletul, ce tinde la Dumnezeu trebuie să poședă iubire, că curentul acesta, pe care el îl numesce sborul sufletului pornesce dintr'o basă morală: care e curățenia inimei; și în fine, că sufletul își întărește aripile numai prin exerciarea virtuților.²⁾

Augustin de și n'a avut destul curaj, ca să învingă pedecile acestea și prin urmare sufletul lui nu s'a putut aventa la înălțime cu totă puterea, totuși a căutat din totă inima sa înțelepciunea. „Cum ardeam, o Dōmne, cum ardeam de dorul de a sbura de la cele pămîntesci la Tine! . . . . . Totuși numai de aceea îmi plăcea cartea acesta (Hortensius), pentru că nu mă îndemna la cutare sau cutare sectă, ci mă îmbărbăta să caut și să iubesc numai înțelepciunea, ori unde s'ar afla aceea, și aflând-o s'o rețin și s'o îmbrătoșez cu tărie.“³⁾

În decurs de câte va luni era ca și cuprins de friguri; acesta a fost prima crisă mai însemnată ce a întâmpinat-o ei în cercarea adevărului.

Acastă și alte două cauze, răciră pe încetul în Augustin nisuița ferbinte după înțelepciunea cea veche. În câte va luni consuma așa zicând toate sistemele, ce le-a propus filosofia despre Dumnezeu, spirit și lume. — Dar curând observă cât de nesigure sînt toate și se descurăgiă. Augustin, ca toți omenii, cerca adevărul, doria o lumină, plină, sigură și neschimbată; dar nu află, de cât — nisce licuriri, nisce păreri schimbăcioase. Nimic perfect, nimic determinat, nimic sigur!

Totul depindea de la omenii singuraticii, sau mai bine de la sine însuși, căci el era constrins să caute în acest chaos al filosofiei adevărul exprimat de unul sau de altul, și apoi ceea ce afla să alegă și din ceea ce alegea să facă un întreg și ast fel să-și fie și-și și învățatori și critic.

Augustin încercă acesta, dar ceea ce azi i-se părea adevăr, mîne dispărea în intunec, fie care zi de studiu îl aducea o lumină nouă, dar și îndoeli noue. Aruncat ast fel în coce și în colo în fie care zi credea, că a aflat deja adevărul, că-l poșede și îmbrătoșeză, dar curând trebuie să observe, că acela încă nu-l adevărul, ci numai o umbră, numai o aparență; și el asemenea unui om fript de sete, pe care îl îmbiă cu un pocal aproape gol, începu a să convinge, că ori nu află adevărul, sau cel puțin nu în măsura, de care avé el lipsă.

O a doua cauză a făcut pe Augustin să părăsescă de tot studiile acestea. Afla în ele multe adevăruri minunate despre Dumnezeu, suflet, infinit, bun, frumos, adevăr și despre ordinea din lume; dar ceea ce e mai frumos între toate — pe Isus Christos nu-l afla. „Singur numai aceea mă rețin în

¹⁾ Confess. lib. IV. c. 26.

²⁾ Aug.: Contra Acad. lib. I. c. 1; lib. II. c. 1 și 3.

³⁾ Contra Acad. lib. II. c. 2.

⁴⁾ Confess. lib. II. c. 4.

¹⁾ Confess. lib. III. c. 4.

²⁾ Graty: De la connaissance de Dieu, t. I. ch. II. Théodicée de Platon 51 p.

³⁾ Confess. lib. III. c. 4.

inflăcărea mea așa de mare, că numele lui Christos nu era acolo, pentru că acest nume din îndurarea Ta. Dă-mi, pe care mamă-sa o păstrat; și ceea ce era fără acest nume, ori și cât ar fi fost de științific, poleit și adevărat, nu mă răpă de tot.“¹⁾

Fără numele acesta o cordă a inimei lui tot de una rămâne neatinsă. Și care era aceea cordă așa de rebelnică? Cetitorul va găci de sigur! Aceea, pe care mamă-sa o atinse deja în lăgă și care sfințită și preamărită prin aceea atingere creștină a rămas nesimțitoare la ori ce altă atingere, și nu se mișca, de cât de amintirea dulceului nume: *Isus Christos*.

Sub influința acestor impresii, cuprins de dorul adevăratei înțelepciuni și convins, că nu o poate afla acolo, unde nu-i și numele lui Isus Christos. — Augustin deschide s. scriptură. Numai cât durere! dacă nu s'a întors la Dumnezeu pe cărarea arătă de Plato, cu atât mai puțin s'a putut întorce prin calea lui Isus Christos! Ca să potă cine va gusta Evangeliul, trebuie să aibă un spirit umilit, o inimă curată și liniștită. Spiritul superb nu-i demn; inima turburată nu-i în stare să înțeleagă misterii cuprinse acolo. Așa și Augustin a cetitabia câte va șire și a aruncat-o la o parte. „Am deschis s. Scriptură.“ — zice el, — „și étă, ce am aflat: Un edificiu, în care cei superbii nici când nu vor intra; intrarea în el strimță, ambiturile nemăsurate și misterioase; dar eu n'am putut intra în el, și de plecat încă nu m'am plecat, ca să pot intra.“

„O atunci nu cugetam, nici nu simțiam despre s. Scriptură, ca acum, nici n'am ținut-o demnă s'o comparez cu demnitatea scrierilor lui Cicero . . . . . Dar aceea s. Scriptură crește cu cei mici, eu înse nu voiam să fiu mic, și umflat de superbie mi-se părea, că sint mare.“²⁾

Încă și mai umilit ni-o mărturisește în alt loc: „Vă vorbesc ca unul, care am fost ore când înșelat, fiind că prima dată, când ca june, m'am apropiat de s. Scriptură, condus fiind mai mult de agerimea disputelor, de cât de pietatea sufletului, ce caută adevărul, — prin moravurile mele stricate, însu-mi m'am închis ușa dinaintea Domnului meu.“³⁾

Admirabil lucru! care singur ar pute proba originea divină a s. Scripturii. Nici spiritul, nici știința, nici geniul, nici studiul pasionat n'a fost nici când de ajuns pentru a pătrunde misterii profunde și fragede ale creștinismului. Tot de una a trebuit să se împreune cu acelea umilința, curățenia inimei, iubirea, și mai ales iubirea. Acesta se poate explica foarte ușor, a nume pentru că misterii acestea sint misterii iubirei, prin urmare și ale umilinței și ale curățeniei inimei și ale sacrificiului.

Alt cum se așteptați până va pătrunde și în inima lui Augustin o schinteia din virtuțile acestea frumoase, și atunci veți vedé, că cartea, ce azi o închide, ca neînțeleasă, mâne o va deschide érá-si, și șirele prime, ce i-vor căde în ochi i-vor scote rîri de lacrimi, cari mai mult de cât geniul s'eu îi vor face numele nemuritoriu; acel timp înse e de parte, — trebuie se așteptăm mult până atunci.

Esaminând pe Augustin, când era de 19 ani, foarte ușor se pute observa, că nu s'a va întorce curénd la credința cea adevărată, fiind că spre scopul acesta trebuia să-și recâștige curățenia inimei, să rumpă legătura păcătosoă, ce-i ținea viața în cătuși, la ceea ce-i lipsia înse curajul. Tot o dată se pute prevedé, că nici la păgânism nu se va întorce, nici la filosofia curat păgână, căci acestea sint vârtejuri, în cari un suflet crescut de o mamă creștină nu poate căde,

și dacă în aceste rătăcirii vagabunde l-ar captiva pe un timp ore care o erezia, aceea nu pôte fi alta, de cât una, în care se află numele lui Isus Christos; dar fără crucea lui, una care ar lumina în splendoria evangeliului, fără de a-l obliga și la sacrificiile acestuia. Întru adevăr așa s'a și întimplat!

(Va urma.)

Afurisitul. De Carl May.

(Continuare.)

III.

Chysracdar-ul într'adevăr s'a săturat cu pepeni. Eă înse eram flămînd și ast fel în dată ce am ajuns în oraș, am mers la unicul brutar ce esista aci, ca să-mi cumpăr ceva de ale mîncării. După aceea ne continuăm călătoria, căci soțul meu se înțelege că nu voia să rămână timp mai îndelungat în Urungili.

Eă ași fi voit bucuros ca peste nopte să dorm a fară, pe câmp; el înse imi propuse să mergem direct până la Caisarijeh, de ore ce pe aci era cunoscut în toate părțile și ast fel ar voi să încunjure neplăcerile, ér eă, din considerare pentru el, m'am învoit.

Drumul făcea șese miluri, cam lung pentru caii nostri, cari alt cum în noptea acésta aveau lipsă de odihnă, și, după cum am amintit deja, conducea peste rîul Chizil Irmac, unde trebuia să folosim luntrea.

Când am ajuns la rîu, luntrașul era trezit. Lângă țerm ardea un foc mare, de ore ce totă noptea veniau peregrini, cari trebuiau trecuți dincolo. Alții zăceau lângă rîu în grupe, așteptând dimineța. Noi ne urcaram în luntre, dimpreună cu alți câți va peregrini și luntrașul chiar vroia să plece, când unul dintre ei strigă:

„Stați! Vroiți a vătéma pe Allah și pe profetul, călătorind împreună cu es sabbi, cu afurisitul? Uite-l aci în mijlocul vostru! Allah să-l condamne!“

Toți se retraseră de lângă el, unii îl chiar scuipară, și se întorseră la țerm. Numai arătând tenihul meu și plătindu-i un bacșiș gras, am putut îndupleca pe luntraș să ne trecă la cel alalt țerm. El ne-a asigurat, că luntrea va trebui spălată și curățită prin rugăciuni și sentințe din coran, până ce se va mai urca éráși într'insa un moslem credincios. Acestă scenă a fost tare neplăcută, mai târziu avea să ne fie de folos.

De ore ce luna plutia pe cerul senin, călătoria nocturnă n'a fost grea; înse din cauza luminei ce o împărschia luna, chysracdar-ul a fost recunoscut de cătră mai mulți peregrini, pe cari i-am ajuns. Atunci tot de una am trebuit să audim obicinuitele injurături și blăstémuri; până la Caisarijeh înse n'am mai pățit nimic alt ceva, demn de amintit.

Era târziu înainte de améz, când am ajuns în acest oraș, aședat la pôlele muntelui Argiș. Orașul acesta este fundat din timpuri străbune și în vechime se numia Mazaca, ér mai târziu Caesarea ad Argaeum montem și este cel mai renumit dintre orașele, cari pörtă numele de Caesarea. Mitropolitul grec, care mai târziu a residat aci, purta titlul de Hypertinorum hypertinus et totius Orientis exarchus. Orașul are strade foarte înguste și murdare, am vedut înse totuși câte va case bine edificate, între cari pe aceea, în carea locuia consulul frances, unde să înțelege că ne-am și oprit.

Chysracdar-ul m'a asigurat, că voi fi primit ca un cunoscut vechiu, sau ca un amic bun și chiar așa s'a și întimplat. Consulul, un mare neguțator, era un bărbat piú, serios și tare binevoitor, soția sa o damă amicabile și foarte plăcută, ér ficia sa o adevărată frumseță și de o bunătate și blândetă rară.

Să înțelege că mai întâiu de toate i-am descris pățania noastră de éri; am prânzit apoi bine, ér după aceea am trebuit să ne culcăm, de ore ce totă noptea am călătorit. Chysracdar-ul era vesel, căci avénd el acum post noú, consulul i-a promis, că azi s'au mâne vor defige ziua cununii.

Eă am adormit tare ínte, în curénd înse am fost trezit prin un sgomot infernal ce se iscă dinaintea casei. A trebuit să se întimple ceva cu totul extraordinar. M'am sculat, ca să mă informez, și chiar voiam a eși pe ușă, când consulul năvăli înlăuntru și zise speriat:

„Te-ai trezit deja? Asta e bine! Cugetă, vroesc se vé aresteze, pe Dta și pe ginerele meu! A fară staú polițiștii și o mulțime de popor.“

„Arestați? Pentru ce?“ întrebaiú eă.

„Ei zic, că azi nopte ați spart casa eremitului, l'ați jefuit și l'ați rănit chiar. Eri a primit bani mulți, pe cari Dta i-ai furat. El te-a urmărit până aci și te-a denunțat cadinlú.“

„Așa! E foarte interesant! Mai întâiu îi aduc banii dintr'o depărtare de patru zeci miluri geografice, și apoi îi sparg casa, pentru a-i fura?“

„Da, este o absurditate, pentru Dta înse, o absurditate tare serioasă și periculoasă!“

„Cum așa?“

„Asta o întrebú Dta, monsieur? Da, Dta te basezi pe aceea, că ești străin și că eu sum consul! Eă pot denega estradarea Dtale; asta e adevărat; dar cugetă, că ne aflăm în timpul peregrinajului. Atunci mohamedanul este nesocotit. Sute de peregrini se află în oraș; ei sint împărschiați pe toate stradele și piațele. Dacă în acésta massă ușor aprindéciósă să aruncă numai o schintee cât de mică, se nasce un foc, al cărui efect nici nu se pôte calcula.“

„Eă cred, că a patra parte din locuitorii de aci este creștină?“

„Da, înse armeni, cari sint mai mari contrari catolicilor, de cât mohamedanii. De câte ori acești armeni n'au conturbat serviciul nostru divin, pe care trebuia să-l ținem aprópe pe sub ascuns; de câte ori au amenințat că ne vor aprinde mica noastră capelă. Pe dênșii nu ne putem basa de fel. Îți mărturisește, că mă aflu în cea mai mare perplesitate!“

„Carea se va fini foarte curénd de ore ce eă n'am intențiunea ca presóna mea să-ți causeze greutăți. Mai întâiu de toate spune-mi numai una. Poți să denegi estradarea chysracdar-ului?“

„Nu; el este supus turc.“

„Bine, atunci estradéză-ne pur și simplu!“

„Asta o zici dta, pentru că nu cunoști pericolul în care te afli. Auđi?“

El mă făcu atent la sgomotul de a fară. Eă auđiú strigénd:

„Es sabbi, es sabbi! Christianlar dyşary, dyşary Christianlar — afurisitul, afurisitul! Creștinii a fară, a fară cu creștinii!“

(Va urma.)

¹⁾ Confess. lib. III. c. 4.

²⁾ Confess. lib. III. c. 5.

³⁾ Sermo 65. De diversis c. 5.

Bibliografie.

Valorosa lucrare a dlui canonic Bunea: „Episcopul Ioan Inocențiu Klein“, a fost până acuma recomandată spre procurare pentru bibliotecile parohiale din Archidieceasă și diecesa de Lugos. Etă cercurile respective:

Nr. 3384—1900.

Am primit opul „Episcopul Ioan Inocențiu Klein“, cea mai nouă lucrare istoriografică a Reverendissimului canonic scolastic mitropolitan Dr Augustin Bunea, și am aflat, că lucrarea acésta esauriază mai bine de cât ori care alta istoria marelui Nostru antecesor și imbie o iconă cât se pôte de desevisită a stării. în care se afla biserica noastră și nemul nostru în zilele numitului arhieru. Deplinirea l-o împărțasese lucrării acesteia mai ales multe documente istorice până acuma încă nepublicate. Nu putem deci, se nu dorim, ca lucrarea acésta să fie cetită de toți, cei ce au datoriță și dorință de a cunoaște trecutul bisericii noastre, și de aceea o recomandăm Veneratului Cler archidiecean spre procurare pe sama bibliotecilor tractuale și parohiale. Opul se pôte procura de la însuși auctorul ori de la Librăria seminarială din Blaș cu prețul de 4 cor. + 30 fil. porto postal.

Blaș din ședința consistorială ținută în 3 Iulie 1900.

Dr Victor Mihályi m. p.
Archiepiscop și Mitropolit de
Alba-Iulia și Făgăraș.

Nr. 1516—1900.

Reverendissimul Dr Augustin Bunea canonic mitropolitan în Blaș, a scos de sub tipar o scriere de mare valoare istorică intitulată: „Din Istoria Românilor. Episcopul Ioan Inocențiu Klein (1728—1751). Anul Domnului 1900. De la s. Unire 200. Blaș. Tipografia seminarială archidieceană gr. cat.“ Acéstă carte, după cum se vede din însăși titula ei, tractează despre viața marelui Episcop Klein și aprôpe în întregimea ei se basază pe un mare număr de documente inedite cari ilustrază într'un chip frumos, temeinic și pe larg viața și activitatea aceluia arhieru. Fiind apoi acesta scriere și un distins omaj iubileului s. Uniri o recomandăm cu totă căldura Ven. Cler și tuturor celor ce se interesază de istoria sfintei noastre biserici și concedem tot o dată ca unde biserica dispune de capitale, același op să se pôtă procura pentru biblioteca parohială și din cassa bisericii.

Opul se pôte procura de la auctorul în Blaș scosostă 2 fl. adecă 4 cor.

Lugos, 9 Iulie 1900.

Episcop **Demetriu Radu**

A apărut:

„Convorbiri literare“ Nr. 7, Anul 34 (1900), având următorul sumar: St. O. Iosif: Traduceri din H. Heine. L. Șăineanu: Influența orientală asupra limbei și culturii române. N. Volenti: Manda; Eără plângi? (poesii). G. Bogdan-Duică: Inelul lui Ghighes, (tragedie de H. Heble, trad.) act. III. I. Bogdan: Câte va scrieri de economie politică. N. Jorga: Cronica: I. Bogdan: Bibliografie.

Posta redacțiunii.

On. I. C. în A. Ast fel de lucruri publicăm, când ni se comunică de oficiul competent. Numirea D-tale nu ni s'a notificat încă și noi nu sintem foia oficiasă să scim tôte. La cele alalte nu reflectăm, nu se țin de noi. Regretăm că ne faceți imputare de rea voință.

On. N. P. în R. Cât ce permite spațul.

Dlul **Ioachim Pop**, invetător în Feneșul său. »Unirea« n'a fugit nici o dată de discuții. Dacă D-ta ținți să reflectezi la articolul din numărul trecut scrie

cuvincios, și publicăm bucuros, așa cum ai scris. »Reflexiunile« trimise, nu credem să le publice nici o foie. Articolele nepublicabile se aruncă în corfă.

Dnei **Elena Lazar n. Thoma, Terezia Butean, Iuliana Kruma, Sanislo**, — On. **Sofroniu Oltean, Rehitova**, — **Ioan Micșu, Steiu**, — **D. R. Cordescu, Fofeldea**, — **Mich. Mureșian, Resighea**, — **Ioachim Totoian și Dna, Chișfalău**, — am primit, și v'am prenotat.

P. G. în **R.** Retipărirea costă acum mult, fiind că textul s'a împărțit. Trebuța atunci când se începuse publicarea. Salutare!

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domșa.170 număr
1900.

(21) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 1900. évi 1883. számu végzése következtében Dr. Maniu Gyula ügyvéd által képviselt Patria takarékpénztár javára Dokolin Filip és társai ellen 1176 kor. — fil. s jár. erejéig 1900. évi Április hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1480 kor. — fillerre becsült következő ingóságok, u. m.: Dokolin Filipnél: házi butorok és kukoricza; Lác Angustinnál: 2 drb ökör és 10 drb juh nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a hosszuaszói kir. jbiróság 1900. évi V. 61/2. számu végzése folytán 1176 kor. — fil. tőkekövetelés, ennek 1899. évi Május hó 19-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 148 kor. 30 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Mikeszászán 1900. évi Augusztus hó 16-án d. e. 11 óra. Kis Iklodon leendő eszközésére 1900. évi Augusztus hó 16-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hosszuaszón 1900. évi Julius hó 8-ik napján.

Dózsa Sámuel,
kir. jbirósági végrehajtó.

188 szám
1900.

(22) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 1900. évi 3347. számu végzése következtében Dr. Maniu Gyula ügyvéd által képviselt Patria takarékpénztár javára Roznstein Lázár és társai ellen 116 kor. — fill. s jár. erejéig 1900. évi Május hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 880 kor. — fillerre becsült következő ingóságok, u. m.: Dokolin Filipnél: házi butorok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a hosszuaszói kir. jbiróság 1900. évi V. 90/2. számu végzése folytán 116 kor. — fil. tőkekövetelés, ennek 1899. évi Junius hó 21-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 88 kor. 86 fillér ban biróilag már megállapított költségek erejéig Mikeszászán alperes lakásán leendő eszközésére 1900. évi Augusztus hó 16-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hosszuaszón 1900. évi Julius hó 8-ik napján.

Dózsa Sámuel,
kir. jbirósági végrehajtó.

DAUERHAFT,
GERUCHLOS

Christoph-Lack
fără miros și se
uscă repentin.

SOFORT
TROCKNEND

Christoph-Lack
fără miros și se
uscă repentin.

DER ECHE

Christoph-Lack

IST DER BESTE ANSTRICH FÜR FUSSBÖDEN.

Cu veritabilul

Christoph-Lack se pot vâpsi (colora) padimentele caselor, fără de a se întrerumpe folosirea acestora, fiind că nu are mirosul cel neplăcut cum și uscarea târzie și scortșoșă, ce o au vâpselile și lacul de olei. A fără de acestea modul întrebunțării lui e de tot simplu, în cât îl pôte face fie cine. Podelele vâpsite se pot șterge cu cârpă udă, fără ca ele să își përdă ceva din lustru. — Se deosebesce: Christoph-lack colorat, brunet gălbii și mahagoni brun, carele ca și vâpsela de olei acopere și tot o dată dă și lustru: pentru aceea se pôte folosi la tot felul de podele, vechi și noué. El acopere deplin tot felul de pete, vâpsitura anterioară șcl.; și

Christoph-lack curat (necolorat), pentru podele și parchete noué, carele dă singur lustru. Mai ales pentru parchete și podine noué obduse deja cu vâpselă de olei. Acésta dă numai lustru, deci nu astupă mustrele de lemn.

1. Colli postal, cam 35 mtr. □ (2 chili mijlocii) costeză 5-90 cr. v. a.

În tôte orașele, unde să află deposite, comandele directe se fac la aceste; probe de colorituri și prospecte gratis și franco. La cumpărări să se bage bine de samă la firmă și la marca fabricei, fiind că fabricatul acesta existent de la 1850, e imitat și falsificat în multe forme și ast fel se aduce în comerți, de o calitate de tot rea și necorrespundătoare scopului.

Franz Christoph

aflătorul și singurul fabricant al Christoph-lackului veritabil.

Deposite în:

Blaș: la Ludovic Schuller
Avid: „ I. Kindl
Sibi: „ Franz Iohn Söhne.

(7) 9—15